

RANDI JACOBSEN

Tað eru nú fleiri, sum velja at fara úr sínum fasta starvi, og ikki biða, til tey noyðast at fara frá fyrri aldur.

Ein teirra er Gunnar Hoydal, sum seinasti 25 árin hevur verið býararkitektur í Havn.

- Eg havi hugsað um hetta seinastu árin, sigur Gunnar. Tað var ikki tilvildarlígt, at hann valdi at fara frá 31. juli í ár, tí tað hevur hann verið býararkitektur í 25 ár.

Gunnar er við at rigga av á skrivstovu síni í býarðnum fyrri at gera klárt til nýggja býararkitektin at taka við.

Allar dyr stóðu opnar

- Tað var nokkso tilvildarlígt, at eg í sínari tíð bleiv arkitekt. Tá eg fór úr studentaskúlanum, visti eg ikki míni livandi ráð, hvat eg skuldi útbúgva meg til. Eg visti bara, at eg kundi bliva til alt, tí eg dugdi væl í skúlanum, og lætt var at sleppa inn allastaðni. Eg visti ikki, hvat eg skuldi peika á.

Gunnar hevði tá teknað eitt sindur, sum onnur søgdu var gott.

Og so byrjaði hann at byggja at húsum, søkti inn á arkitektaskúlan og stóð upptøkuroyndina, sum vardi eitt hálvt ár.

- Tað var so fint tá, varð mettt sum ein listafólkaútbúgving.

Ein partur av royndini var at skriva ein stíl um seg sjálfan, og Gunnar fekk at vita, at hesin stílur varð væl móttikin.

- Vit kunnu siga, at mín skrivning hjálpti mær at sleppa inn á skúlan.

Eftir lokna útbúgving í 1967, búði Gunnar í Keypmannahavn, og eftir at hann hevði vundið arkitektakappingina um Tinganes, fekk hann ymsar uppgávur at gera fyrri Tórshavnar kommunu.

Í 1972 varð Gunnar Hoydal settur sum býararkitektur í Havn, og um sama mundið samtykti Tórshavnar býráð eina almenna byggisamtíkt, sum býurin ongantíð áður hevði havt.

Fingu skipaða bygging

Frammanundan var tað upp til býráðslimarnar, um teir vildu geva byggiloyvi, men nú vórðu gjørdar reglur, sum umsitingin í býarðnum fekk at umsita. Harafturat varð ásett, at øll teknisk viðurskipti skuldu vera í lagi, áðrenn byggiloyvi var givið.

Tað var ein hørð tíð hjá býararkitektinum, sum átti uppgávuna at siga nei til

Eg fari at leita inneftir og úteftir

- Ein býur skal eisini rúma ljótum húsum. Annars verður hann ov keðiligur, sigur Gunnar Hoydal, sum 31. juli fer frá sum býararkitektur í Havn, á sjálvum 25 ára starvdegnum

- Alt ilt at siga um freppuna, men føroyskt mentanarlív hevur einki at skammast við hesi árin, sigur Gunnar Hoydal, sum nú fer at fáa betur stundir at skriva. Mynd: Jens Kr. Vang

byggiloyvi, og mangan hevði hann eisini býráðslimur ímóti sær.

Men skipanin kom at virka, og Gunnar leggur dent á, at tað var ikki bara sær fyrri at takka. Hann nevnr her Petur Christiansen, sum var býráðsformaður, og Kjartan Kristiansen, sum tá var býráðsskrivari.

Samstundis sum byggisamtíktin kom, ráddi um at fáa nýggj byggioeki til vega, tí grundstykki fingust ikki tá.

- Tað var ofta ógvuliga torført at nokta fólk byggiloyvi, samstundis sum vit eingi grundstykki høvdu at lata.

Býurin er vaksin nóg hesi 25 árin, Gunnar hevur verið býararkitektur. Vit kunnu næstan siga, at hann hevur formað býin.

- Tá eg líti aftureftir, er tað ikki alt, sum eg eri líka fegin um at hava gjørt.

Gunnar hevur áður nevnt tey kommunalu skipaðu sethúsaøkini, tí har var so lítið eftir til hugflogið hjá fólkunum, sum bygdu har.

Mistu tamarhaldið við Berjabrekku

- Berjabrekka var eitt idealistiskt projekt, við tað at eitt felag skuldi standa aftanfyrri byggingina, og har skuldu búgva ymsk sløg av fólkum.

- Men tað var í gyltu tíðunum, tá illa bar til at stýra og hava tamarhald á byggingi. Tað var eisini eitt sindur ov lætt hjá býarðnum at smoyggja sær undan og siga: Tað eru ikki vit, sum byggja, tað eru tit. Tað endaði jú eisini við, at býráðið noyðdist at koma uppí aftur og hjálpa. Hetta

hendi í eini tíð, tá fólk høvdu góða inntøku. Býráðið megnaði ikki at stýra so stórar bygging.

- Býráðið segði, at eigarafelagið skuldi vera byggingarri, men tað var kortini býráðið, sum segði, hvussu alt skuldi verða. Tað er nógv rættari at geva fólkunum sjálvum møguleikan at brúka hugflogið og finna uppá, sigur Gunnar, sum tó ikki ívast í, at Berjabrekka er ein góður býlingur fyrri fólkini, sum búgva har.

Gunnar heldur ikki nakað serligt um vinnuøkini í býnum. Sandvíkahjalli var ein stór ætlan, og nógv varð gjørt burtur úr fyrrreikingini, men har liggur mest sum bara órudd nú.

Handilsbyggingina á Hálsi heldur hann hildur ikki vera nakað at reypa av. Summir bygningar eru hampilgír, men skrambul er eisini, og felagsøkini eru sum best ber til.

Ljótt og vakurt lið um lið

- Men so er tað annað, sum eg væl vil kennast við, og tað er t.d. randarhúsin Millum Gilja og Inni á Gøtu. Har fingur fólkini ikki lidnar ætlanir men bara karmarnar, múrararnar, at fylla út.

- Í slíkari bygging noyðast fólk at taka støðu

til og hugsa seg væl um, hvussu húsinu skulu innrætast, hvat tilfar tey skulu brúka o.s.v.

Nøkur eru komin aftur og hava spurt, hvat eg helt um teirra ætlanir. Um tey lurtaðu var teirra egna avgerð, og soleiðis eigur tað eisini at vera.

- Úrslitið er, at sumt er vakurt, og sumt er ljótt, men rannan er felags, og hon tolar, at onkur stigir við síðuna av. Tað er ein mynd av idealismuni, sum altíð hevur eyðkent føroyingar. Aðrastaðni eru arkitektar bangnir fyrri, hvat fólk kunnu finna uppá. Tað skulu vit ikki vera.

Gunnar er eisini fegin um ætlanina um bygging í Hoyvíkshaga, har tað skal vera friðarligt fyrri bilferðslu, og byggingin skal lagast eftir fólk til gongu, og húsinu skulu vera ymsk.

- Tinganes er gott dømi um, at tað ber til at byggja væl á smáum grundstykkjum og ikki breiðum vegum.

Gunnar heldur ikki, tað var serliga hugaligt at arbeiða í teimum ríku 80-árunum, men so stóðaði alt upp, og tað var enn minni stuttligt, tá alt fólk varð sagt upp.

Men rakárini er nógv gjørt fyrri at hampa býin og

gera ordiliga liðugt ymist, ið áður varð bygt.

Gott fyrri fólk

Gunnar er væl nøgdur við tað samanhagandi fríðki fram við Hoyðalsá, og at tað er latið upp fyrri fólk.

- Fyrri bara fimm árum síðan stóðu við Svartafoss bara rustaðir bilar, olja lak út í ána, har eingi sif vóru.

Nú er tað eitt heilt sjáld-samt náttúruøki, næstan beint við býin, og tað verður eisini vakurt og gott fyrri komandi ættarlið.

Býráðið hevur hesi árin lagt nógva orku í hampa og fríðka miðbýin og gamla býarpartin á Reyni. Tað er tað virðismiklasta, sum býurin eigur, heldur Gunnar.

- Vit mugu ansa eftir, at gamli býurin heldur fram við at vera nakað fyrri seg. Har skal tað ikki vera fint, snøgt og liðugt. Har skulu framvegis vera rukkuplatur og rustaðar tekjur. Fólk skulu búgva har, og tey skulu framvegis hava møguleikan at finna uppá.

- Tí býurin skal allur vera fjølbroyttur. Rúm skal eisini vera fyrri tí ljóta, tí annars verður býurin ov keðiligur.

Gunnar Hoydal er fegin um uppskotið at lata Havnar-ára upp.

- Tað er ein áhugaverd ætlan, sum fólk kunnu gera sær sínar tankar um. Havnar-ára er ein partur av býnum, og eg dugi ikki at siggja nakað, sum tekniskt forðar fyrri, at hetta verður gjørt. Tað kostar, men er kortini ikki nakað stórt projekt og kann gerast yvir eini 10 ár.

Vorið nóg leingi

Gunnar Hoydal heldur tað vera upp á hógutið, at hann nú fer frá eftir at hava verið býararkitektur í 25 ár.

- Býurin treingir til at fáa ein nýggjar býararkitekt nú, tí tað er ikki gott at hava tann sama so leingi, sigur Gunnar.

Hann hevur ikki nakað ávíst í kvittanum, nú hann fer frá. Um onkur biður hann tekna okkurt fyrri seg, sigur hann neyván nei.

Mentanarlívið hevur einki at skammast við

- Annars ætli eg mær bara at gera tað, eg havi hug til, nú eg verði ein friur maður. Tað er so nógv, sum eg áður ikki havi havt stundir til, og mentanarlívið er bæði ríkt og spennandi.

- Alt ilt at siga um kreppuna, men føroyska mentanarlívið hevur í hvussu er einki at skammast við hesi árin, sigur Gunnar, sum helt tað vera sera stuttligt at fáa møguleikan at arbeiða saman við ungu fólkunum í sangleikinum Skeyk.

- Nú eg fari frá, kundi eg eisini hugsað mær at roynt at verið dovin. Tað havi eg ongantíð áður roynt í mínum lívi.

- Eg kann eisini siga tað á tann hátt, at eg ætli at leita úteftir og inneftir. Um nakað kemur burturúr, fáa vit at siggja, sigur Gunnar Hoydal.

KEF Bang & Olufsen **SONY** **WANCE** **LUXMAN** **Sherwood** **GRAM** **Electrolux** **Webb**

Við LM-Handlinum inn í næsta artusund! Tlf. 11248